

De Morgen – 23-02-2007

De directeur verdiept zich in driedubbel glas

Op bezoek bij energiearme instituten over de grens

Dertig Vlaamse directies bezochten in het zog van Frank Vandenbroucke (sp.a) energiearme passiefscholen in Luxemburg en Duitsland. Nu de Vlaamse minister van Onderwijs wil dat scholen zuiniger worden (DM 22/2) wordt het tijd dat directeurs zich verdiepen in isolatie en driedubbel glas. Redactrice Kim Herbots volgde de exploratie.

Fototoestellen klikken ononderbroken. De schooldirecteurs doen in de passiefscholen duidelijk inspiratie op voor hun eigen bouwwerken die binnen dit en vier jaar moeten herrijzen. Voor minder energieverbruik zijn ze allemaal te vinden. Maar of het haalbaar is, daar hebben ze hun twijfels over.

Hier en daar klinkt wat scepticisme: de Duitse klaslokalen zijn wel erg groot, zoets is in Vlaanderen ondenkbaar. En wat met de brandveiligheid als je met al dat hout werkt? Maar de cijfers doen de neuzen snel in de andere richting wijzen: de passiefscholen verbruiken per vierkante meter en per jaar maximum 15 kilowattuur. Een nieuwbouwwoning in Vlaanderen vreet al snel het tienvoud. En minder verbruik betekent een lagere factuur.

Iets wat als muziek in de oren van de directeurs klinkt. "Wij hebben wel dubbel glas," legt Marcel Vanderhoydonc van Agnetendaal in Peer uit, "maar geen dakisolatie. Dat dubbel glas dient dus tot niks. We plannen nu een nieuwe campus met zowel een secundaire school als een basisschool en een internaat. Het moet lukken om die energiezuinig te bouwen. We beleggen per slot van rekening voor de toekomst. Een school die minder verbruikt, betekent meer werkingsmiddelen die voor andere doeleinden gebruikt kunnen worden."

Daar kan Carlo Clerx van scholengemeenschap Sint-Pieter uit Beringen over meepraten. "Op dit moment gaat 85 à 90 procent van onze middelen naar vaste kosten. Verwarming en elektriciteit maken daar een heel groot deel van uit. Door energievriendelijker te bouwen, zullen we al snel, in Belgische frank uitgedrukt, een paar miljoen per jaar besparen."

Om tot zo'n lager verbruik te komen, zijn er enkele basisregels: driedubbele beglazing, zo weinig mogelijk kieren en vooral isolatie. Veel isolatie: in de Duitse scholen zijn isolatielagen van 30 à 40 centimeter aangebracht. Dat resulteert in een hogere meerkost bij de bouw. De passiefscholen zelf ramen die op ongeveer 7 procent, Vandenbroucke schat de kosten met 18 procent een stuk hoger in.

Zelfs al heeft de minister beloofd dat hij die meerkost op zich zal nemen, de scholen blijven ongerust over het prijskaartje. "Als vrije school moeten wij sowieso 40 procent zelf betalen", aldus Clerx. "We waren van plan om te bouwen, maar dan wel in 2013. Nu moet dat plots in 2008: dat is vijf jaar minder tijd om te sparen. Ze zetten ons hier aan het dromen, maar kunnen we dit betalen?"

Clerx heeft nochtans verregaande ambities: hij wil dat zijn nieuwe school, die uiteindelijk zo'n 1.500 leerlingen moet huisvesten, een van de vier échte Vlaamse passiefscholen zal worden. Vandenbroucke heeft immers aangekondigd dat hij 3 miljoen euro op tafel wil leggen voor vier zulke scholen. "Het lijkt me dat wij moeten proberen daar bij te zijn", zegt Clerx. "Die eerste scholen zullen als voorbeeld gebruikt worden. Daar zal geld tegenaan gegooid worden. Ik wil trouwens nog verder gaan dan hier het geval is. Ik hoor bijvoorbeeld niks over de recuperatie van regenwater, terwijl dat ook mogelijk moet zijn."

Maar bij een bezoek aan een passiefschool in Königsbach-Stein steken ook enkele problemen de kop op. Zo wordt het in de zomer wel erg warm met al die glaspartijen op het zuiden gericht. "Ach, bij ons zal dat geen probleem zijn", zegt Clerx. "Wij beginnen van nul en zullen ook een koeling voorzien. Het grootste probleem wordt de mentaliteitswijziging: leraren en leerlingen mogen niet langer ramen en deuren openzetten als het wat warm wordt, want dan gaat er energie verloren. En ook aan een knopje draaien als het koud is, behoort definitief tot het verleden."

Passiefscholen hebben glaspartijen op het zuiden gericht en zijn vooral heel goed geïsoleerd. Een probleem is dat het weleens erg warm kan worden in de zomer. Maar de Belgische directeurs zijn optimistisch: 'Wij beginnen van nul en zullen een koeling voorzien.'